

ser. S.174. (2)

John Chuene.

5. 4
AM/8/41.

00-16

K34/41

Maxoši A Xa Thšwene.

1. Xe ngwana Mašiane a tsene xa xabô le bana ba xaxwe ba babedi Sosokulo le Mosesane, ba xabô le ba xa Phahlane ba dumêla xo bušwa ke yêna ka xore o be a e na le pula, selô sa bohlokwana, e sexo pula fêšela xapê a ne le dihlare tša mefuta-futa. E be e re xe a kxaile dira di sa tsene.

Xe a hwile morwaxwe yêna Sesokulo e lexo Mpaboya, a buša lexatong le mmaxwe. A tloxa Leolo a ya dula Swahleng. Ka moraxo a hwa le yêna, borêna bya tšewa ke morwaxwe Matsobane, maina a xaxwe a mang ke Lerate xapê ke Mahlôkalebelô.

Matsobane o bušitše xe ba xa Molêma ba le Mmanyema, kxoši ya bôna e le Makxatolotse. Ke xe a tla thôma serêto se:- Lerate kobô ya mokxopa, kobô madula a adilwe, Kxopotse ya makxalwa, ke tšwa leswahleng la Thšwene ramotlotlomele, ka di thopa abo-ngwale, ke di thopa ke di thopêla mang, Makxatolotse xa a nthseme monna, o nthsema mošimane wa dipudi, Se-ya xodimo sa bo ngwale seretletla, Se be se bowe se retletla? Serêto se

2. se šupa xe a belaêtšwa ke kxoši Makxatolotse Molêma xe kxoši Matsobane a tšwa xo thopa dikxomo dithšabeng a sa mo leboxe.

Matsobane xe a hwile morwa wa xaxwe Thsehlo a buša sethšaba sa xabô sa Babina-Tlou, a dula kamehla a neša dipula xapê a sa lese le xôna xo êpa fase byale ka xe e be e le lefa le lexolo xo dikxoši tša sethšaba se.

Lapa la xaxwe le lexolo xa se la ba le ngwana wa mošimanyana, ka baka leo o ile xe a fetetše xo bo tataxwe, lexatong la xaxwe ya ba morwaxwe Mašapu e le wa lapa le lenyane. Mašapu boxoši o bo beilwe xe a le Manthso ka xobane tataxwe a be a šetše a tloxile Swahleng a axile xôna Manthso e lexo Maune a ntlo tša xo swa.

Byale kaxe e be e se lesoxana rangwaneaxe Tsitsiri a mo thusa xo sepediša ditaba a mo eletsa xabotse a sa mo senthse.

- Yare xe a hwile ka xore xa se a phela nako e telele xa kakang, a bolokwa, xomme xe Matebele a ekwa xore kxoši Mašapu o
3. bolokilwe ba ya ba re xo ba xa Thšwene: "Le reng le boloka kxoši ya lena re se ra tla? Mo epolleng re mmôné le nyaka xo se hlo le sa re nešetša pula ra bolawa ke tlala"?

Yare ka xore ba be ba thšaba Matebele ba epolla kxoši, taba eo ya kwiša Babina-Tlou bohloko ba ba ba thšaba Maune ka mano byale ka xe ke šetše ke boletše pele.

Lexatong le Mašapu xwa buša ngwana bo Keatšea, xa se a buša xa kae, ke xe rangwaneaxe Tšitširi a mo nthša, boréna bo tšewa ke Mokhašane. Xona mowe ke xe ba le xa Mphahlélé. Mokhašane ke ngwanabo Keatšea, bana ba monna. Yéna o bušitše sebakana ke xe Mmamokxalake, Mohlabiapoo, Lesiba a xola xomme a newa boxoši bya xaxo ke rangwaneaxe Mokhašane. Tšitširi o be a sa phela a ba a re: "Hono xóna xo fedile xe boxoši bo tšerwe ke wéna ngwana-ngwanaka".

Mmamokxalake o thómile xo buša xe a se xa Mphahlélé xomme xe a tloxa xóna mowe a tla a axa xóna mo sethšaba sa xaxwe se lexo xóna lehono le.

4. Se se tlišitšexo ba xa Thšwene mo Swahleng la bobedi ke xe Mmamokxalake a lemoxa xore a ka se be le naxa xe a sa ye xo dula maropeng a bo makxolwaxe, a bile a lemoxa xore xa nakó e eitšexo a ka hwetša ba bang ba thopile naxa yabó.

Mo Hlabaneng (Swahleng) o bušitše nakó e telele. A re xe a hwile morwaxwe a buša sethšaba sa xabó sa Babina-Tlou. Morwaxe ke Pone kapo Mabobela. Pone ke yéna eo pula e ripilwexo xo nešwa xe xo buša yéna ka xobane e be e le eo monyane xo bana ba kxoši. Xapé yóna kxoši e ile xo hlaxiša yóna a latetšexo Pone ya hwa.

Ke moo xo thata kudu xo ruta motho eo le sa kwanexo, kxoši Pone o ne a sa kwane le ngwana moxolwaxwe Matsobane wá II. Pone xe a hwile Matsobane II a buša a ba a kxopiša sethšaba a

- tlošwa ditulong, moraxo xo mabaka a matelele ba mmušetša a buša a ba a thôma xo rêka plaas ya sethšaba eo e bitšwaxo Schoonheid ya re e e se ya hlo e fêšla a hwa ka ngwaxa 1924. Ke mohla xo
5. thôma xo buša Mohumaxadi Mmankxakane a eletšwa ke Keatšea xoba Malesela. Xe xo ne taba kxotla (office) e xo be xo e-ya Keatšea bakeng sa mohumaxadi; xantšhi le yêna Keatšea o be a sa ke a e-ya, a roma ngwana rraxwe Sofonia xoba Mokhašane. Ka ngwaxa wa 1930, Keatšea a hua, Sofonia a tšea lexato la xaxwe.

Ka sôna baka seo sethšaba sa xa Thšwene ke xe se swere xo rêka plaas ya Assevoelkranz. Kapele-pele ka ngwaxa wa 1935 ba ba rêra xo axa sekolo sa sethšaba, xomme byale ka xe modirô o dirwa ke xo fiša xa pelo, ba kxôna xo se thôma ka ngwaxa o o latêlaxo owe. Sa fêla le xe se se sa hlo se bulwa ka ôna ngwaxa oo. Mohumaxadi le yêna a hwa ka la 5/1/38, bakeng sa xaxo xo buša Sofonia Thšwene.

6. Serêto Sa Kxošhi Mmamokxalake Wa II.

Mohlabi 'a poo ngwana Malema 'a mma kxošhi,
 Ke dutše Moxodi 'a bo meetswadi, ke Seakomedi,
 Ke akometše di leba bokxalaka,
 Ke hlabile poo mothama e fula,
 Poo e šitwa ke xo fula xarasa.

Mpa dimaboya ke Mmamokxalake I.

7. Dirêto.

Thimame: Thimame Madimetša moxale u lahle lebelô, xo lwa ka thipa u se lahle moxale molwa ka selšpê, moxale wa bo Ramaite mma borwa morascoi, motho wa bo Mphako wa Matlakana.

Maobe: Ngwana abo ngwana Sakweng, Maobe koba-obane o obile Modimo o feta, a oba molato seleteng se sehuibidu, a thupa di bošla di e-ya xo xangwa. Ke sepunkane ngwana maxapa thšungwana ya kxomo, Na xe u xapa thsehla thsehlana e kae? Maobe wa Maxasa

S. 174

4 *

- 4 -

K34/41

ke kxomo e thsupya lena ba xa Modiezi! U se ke wa feta tsokotla, kxomo xa e fete namane e tswetše.

Mafaxane: Mafaxane motswala wa Leboxa la xa Phahlane, ke matlabuke o hlwele a tlabuka Maxadimane a ntwā, Thaka e kxwadi ya xa Makxoka a ntoa, mosadi eo mme ngwana Mokonyana xa a a tswala ngwana, o tswetše ledimo la xo jela nama naxeng, motloxolo mo a thanama Malema a mangana, o lema mexola e metala ya makxolwaxe, Malope kxoba sela se mo feditše Malope tlou xa e na lenaka tlou ya mangana.